

Svar på skriftligt spørgsmål om att trygga Migrationsverkets resurser och att göra dess praxis smidigare

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 215/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Veronika Honkasalo / vänst:

Ska resurserna hos Migrationsverket utökas så att det sent omsider förmår rättidigt och med respekt för mänskliga rättigheter möta det allt större servicebehovet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Den förändrade verksamhetsmiljön har under de senaste åren avsevärt påverkat verksamheten hos Migrationsverket. En rekordmängd asylsökande anlände år 2015 till Finland och fastän mängden sökande sedan dess klart har minskat har man länge varit tvungen att avkorta den uppsamlade kön, bland annat på grund av den stora mängden förnyade ansökningar. Samtidigt har antalet övriga ärenden som behandlas hos verket ökat stadigt. Åren 2016–2020 fick verket även nya uppdrag, bl.a. i form av överföring av behörigheter från polisen och visavi styrningen av mottagarfältet. Till följd av ändringarna har Migrationsverket på några år vuxit från en arbetsplats med 400 medarbetare till ett verk med tusen anställda.

Utvecklingen av verket och bedömningen av resursbehov har varit utmanande under pågående snabba förändringar. Då en del av verkets tillväxt har byggts på personalökningar på visstid och det på resursnivå därför har förekommit även stora årliga variationer (i budgeten år 2015 var verkets anslag 26 milj. euro medan personalen omfattade 334 årsverken; år 2020 hade anslaget fördubblats till 55 milj. euro och personalen nästan tredubblats till 896 årsverken), har planeringen av verksamheten på lång sikt varit svår. Det har varit rusning i mottagningen av ansökningar och handläggningstiderna har varit långa.

Coronapandemin har på många sätt påverkat verksamheten hos verket. Antalet asylsökande minskade avsevärt. Förra våren var det på grund av pandemin ett totalt avbrott i asylintervjuerna under en månad från och med mars. Sedan dess har man under specialarrangemang gradvis fortsatt med intervjuerna och kunnat avkorta den uppsamlade mängden ansökningar. Pandemin gjorde också att antalet utomlands inlämnade ansökningar om uppehållstillstånd minskade. Antalet säsongsarbetare och mängden ansökningar i Finland om fortsatt tillstånd fortsatte däremot att öka. På grund av coronaläget kunde man senare än normalt avgöra säsongsarbetstillstånden, men verket satsade på handläggningen av dessa, visavi försörjningsberedskapen viktiga ansökningar och tillstånden kunde snabbt beviljas.

Migrationsverket har målmedvetet börjat utveckla sin verksamhet till att bättre möta behoven hos såväl sina klienter som samhället. Såväl inrikesministeriet som arbets- och näringsministeriet i

egenskap av resultatstyrande stöder detta utvecklingsarbete. Ministerierna satsar särskilt på att säkra en hållbar nivå på ämbetsverkets digitala, personal- och övriga resurser för att bättre än tidigare möjliggöra planering och ledning av verket på lång sikt.

Inrikesministeriets projekt för Framtidens Migrationsverk är ägnat att ta fram en verksamhet hos verket som är mer framsynt, effektivare och produktivare än nu och svarar på förändringarna i verksamhetsmiljön. Syftet är också att ta fram en bättre uppfattning än nu om med vilken nivå av personal och anslag verket framdeles kan uppfylla förväntningarna på det.

Under ledning av arbets- och näringsministeriet har man börjat bereda flera ändringar i utlänningslagen med vilka man strävar efter tillståndprocesser för arbetskraft och studerande som är snabbare än nu. Vid sidan av lagrevideringarna är även praktiska tillståndprocesser under utveckling. Migrationsverket har tillsatt projektet Lupa22 i syfte att göra handläggningen av tillstånd kring arbete och studier smidigare. Inom det klientorienterade projektet kan såväl sökande, arbetsgivare som intressenter påverka hur ämbetsverkets verksamhet utvecklas.

Mer automation är ett centralt sätt att snabba upp handläggningen av ansökningar. Det digitala utvecklingsarbetet täcker verksamheten inom hela verket och man kommer att utnyttja automation så mycket som det med hänsyn till lagstiftning och särdragen i respektive handläggning av ansökningar är möjligt. Utöver smidiga tillståndprocesser och korta handläggningstider ska Migrationsverket även säkra kvaliteten på beslutsfattningen och rättssäkerheten. En kompetent och välmående personal intar då en nyckelposition.

Migrationsverket ämnar även lyfta sin kundtjänst till en ny nivå, även om coronaläget härvidlag nu reser extra utmaningar för detta. Syftet är att vid tidsbokning få service inom en månad och vid skötsel av ärenden med könummer på samma dag. Det har redan rekryterats ytterligare personal till serviceenheterna och antalet tider för tidsbokning ska utökas med flera hundra. Även andra åtgärder att effektivisera undersöks samtidigt, såsom möjligheter att minska behovet av besök för ärenden. En sökande av fortsatt tillstånd kan redan nu undvika besök på serviceenheterna genom att utföra ärenden på webben med stark identifiering, t.ex. med bankkoder.

Utvecklingen av verksamheten hos Migrationsverket prioriteras av regeringen. Finland behöver invandrare. Särskilt invandringen för arbete och utbildning stärker den ekonomiska försörjningsrelationen och sysselsättningsgraden samt minskar hållbarhetsgapet. Bristen på kompetens är samtidigt ett betydande hinder för tillväxt: År 2019 blev rentav 65 000 arbetsplatser orealiserade pga. bristen på kompetent folk. Under 2000-talet skulle antalet arbetstagare ha minskat utan arbetskraft med främmande språk. Finlands möjligheter att klara sig i den globala konkurrensen om kompetent folk främjas med att göra invandringen för arbete smidigare vilket även ökar verksamheten för företag och innovation och att investeringar fås till Finland.

Statens finansiella läge är utmanande. Det oaktat vill regeringen trygga Migrationsverket sådana resurser för beslutsfattning där aktuella tillståndsärenden avgörs rätttidigt och med hög kvalitet. Anslagen för Migrationsverket har höjts i statsbudgeten för såväl 2020 som 2021, och man har även beslutat att reservera finansiering i planen för de offentliga finanserna. Det har sökts finansiering i programmet för hållbar tillväxt i Finland, för utveckling av den digitala infrastrukturen

för invandringen. Med tillräckliga resurser och genom att öka resultatet av verksamheten säkrar man att Migrationsverket även framdeles kan uppfylla kraven som ställs på det.

Helsingfors 3.5.2021

Inrikesminister Maria Ohisalo